

Nr 62.

Av herr **Heiding m. fl.**, om ökat anslag till bidrag till underhåll av enskilda vägar.

I proposition nr 1 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att såsom bidrag till underhåll av enskilda vägar anvisa ett belopp av 1,000,000 kronor, eller samma belopp som utgår innevarande budgetår.

I propositionen redogör statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet för de åtgärder, som i anledning av detta riksdagens beslut vidtagits, samt hänvisar till den redogörelse, som i ärendet lämnats av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

I skrivelse till Kungl. Maj:t av den 13 november 1939 har nämnda styrelse redogjort för verksamheten till förenämnda dag. Av denna redogörelse framgår, att till styrelsen inkommit 1,620 ansökningar om bidrag, avseende 2,206 olika vägar med en sammanlagd vägsträcka av 720 mil. Enligt preliminära beräkningar som verkstälts inom styrelsen komma under året tillgängliga medel att i stort sett förbrukas för ändamålet. Styrelsen begär därför ett med 500,000 kronor förhöjt anslag för budgetåret 1940/41.

Med hänsyn till den begränsade medelstillgång, som står till förfogande, föreslår emellertid departementschefen, att anslaget begränsas till samma belopp som under innevarande budgetår, eller 1,000,000 kronor.

I enlighet med principerna i gällande författning skola underhållskostnaderna uppskattas för en tidsperiod av fem år. Man torde böra utgå ifrån, att, därest inga förändrade förhållanden inträda, en väg, till vilken beviljats underhållsbidrag, skall kunna erhålla detta under hela femårsperioden, varför den del av 1939/40 års anslag, som härför åtgår, erfordras till samma belopp under budgetåret 1940/41. S. k. iståndsättningsbidrag är däremot ett engångsbidrag och beloppet är sålunda icke bundet till ett kommande år. Kostnaderna för administration och övriga kostnader för verksamhetens bedrivande äro likaledes fasta.

Därest sålunda det för budgetåret 1939/40 beviljade anslaget, på sätt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beräknat, kommer att erfordras för beviljande av anslag till de vägar, för vilka ansökningar inkommit före den 15 augusti 1939 och vilka ansetts bidragsberättigade, skulle, i hän-

delse av bifall till Kungl. Maj:ts förslag, för beviljande av underhålls- och iståndsättningsbidrag till under år 1940 inkomna ansökningar endast finnas tillgängligt ett belopp, som svarar emot iståndsättningsbidraget för budgetåret 1939/40. Vad detta kommer att uppgå till, lär icke vara klarlagt men torde högst kunna uppskattas till cirka 200,000 kronor.

Då här ifrågavarande anslag emellertid har visat sig fylla ett mycket stort behov och är ur många synpunkter synnerligen behjärtansvärt, skulle vi anse det beklagligt, om denna bidragsverksamhet nu skulle på angivet sätt inskränkas. Den korta tid, som förflöt från kungörelsens utfärdande den 15 juni till ansökningstidens utgång den 15 augusti, gjorde att endast ett begränsat antal ansökningar om bidragstilldelning kunde hinna inlämnas. Det torde även förtjäna påpekas, att flertalet av de ansökningar, där bidrag även skulle sökas för iståndsättning av broar, icke hunno bli färdiga, emedan för detta ändamål fordrades upprättande av ritningar och kostnadsförslag för sådana iståndsättningar, vilket under den korta tid som stod till buds ej kunde medhinnas. Förhållandet torde därför vara, att ett flertal av de enskilda vägar, för vilka bidragstilldelning kan komma i fråga, höra till dem, för vilka under år 1939 ansökning icke kunnat ingivas. Dessa skulle, om Kungl. Maj:ts förslag av riksdagen bifalles, i stor utsträckning ställas utanför möjligheten att under nästa budgetår erhålla underhållsbidrag.

I de vägsakkunnigas förslag, vilket i huvudsak låg till grund för Kungl. Maj:ts proposition vid 1939 års riksdag, beräknades medelsbehovet för bidragstilldelningen till ett belopp av 2 miljoner kronor årligen. Dåvarande kommunikationsministern avsåg emellertid att fördela arbetet med uppskattning och bidragstilldelning över en längre tidsperiod, varigenom ett mera kontinuerligt arbetstempo skulle erhållas. Detta i för- ening med den korta tid, som stod vederbörande till buds för ingivande av ansökning, gjorde att bidragsanslaget för ifrågavarande år ansågs böra bestämmas till endast 1,000,000 kronor.

Vi anse det icke behövt att närmare redogöra för de motiv, vilka föranlett en enhällig riksdag att i fjol bifalla de vägsakkunnigas lika- ledes enhälliga förslag i denna fråga. Det förtjänar dock framhållas, att det torde vara ett statens intresse av största vikt, att under nuva- rande förhållanden det enskilda vägnätet hålles i så gott skick som över huvud är möjligt. Våra senaste fälttjänstövningar bära tillräck- ligt vittne om betydelsen härav.

Genom beviljandet av bidrag till underhåll av dessa enskilda vägar skapas också en garanti för att dessa äro fullt framkomliga för auto- mobiltrafik.

Under nuvarande läge måste givetvis all möjlig sparsamhet iakttagas, men vi kunna icke underlåta att peka på det förhållandet, att genom beviljandet av 1,000,000 kronor i bidrag till det enskilda vägunderhållet

skapas möjligheter att med hjälp av enskild insats i gott skick underhålla och sätta i stånd över 700 mil dylika vägar. Användes däremot motsvarande summa för arbete med stensättning av allmänna vägar, blir den vägsträcka som iordningställes blott några få mil. Vi anse det icke under nuvarande förhållanden påkallat att forcera stensättningen av de allmänna vägarna i den utsträckning som Kungl. Maj:t föreslagit. Under det att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit samma belopp som under föregående år eller 3,000,000 kronor för detta ändamål, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anvisa ett till 4,000,000 kronor förhöjt anslag härtill. Med bifall till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag härutinnan skulle sålunda inbesparas 1 miljon kronor. Med hänsyn till de förhandenvarande omständigheterna ha vi ansett oss endast vilja föreslå ett med 500,000 kronor höjt anslag för bidrag till underhållet av enskilda vägar, varigenom denna verksamhet kan nöjaktigt fortgå.

I anledning av vad vi sålunda anfört få vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att såsom bidrag till underhåll av enskilda vägar för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedel.

Stockholm den 22 januari 1940.

<i>Arthur Heiding.</i>	<i>Carl Sundberg.</i>	<i>Allan Holstenson.</i>
<i>Gunnar Bodin.</i>	<i>Arvid De Geer.</i>	<i>Ivar Persson.</i>
<i>Verner Andersson.</i>	<i>Ernst Eskhult.</i>	<i>Joh. Friggeråker.</i>
<i>Wiktor Egnell.</i>	<i>Anton Svensson.</i>	<i>A. R. Aronsson.</i>

